

Briuselis, 2017 m. spalio 2 d.
(OR. en)

12596/17

Tarpinstitucinė byla:
2016/0002 (COD)

COPEN 284
EJUSTICE 109
JURINFO 49
DAPIX 306
CODEC 1464

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12187/17
Komisijos dok. Nr.: 10940/17 + ADD 1

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo Europos nuosprendžių registrų informacinei sistemai papildyti ir paremti sukuriama centralizuota valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistema (ECRIS-TCN sistema) ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 (pirmasis svarstymas)
- Politiniai debatai

I. ĮVADAS

2016 m. sausio 19 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl direktyvos, kuria būtų patobulinta Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema (ECRIS)¹, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečiais (TŠP) (dok. 5438/16 + ADD 1 + ADD 2). Nagrinėjant pasiūlymą, valstybės narės išreiškė tvirtą pageidavimą TŠP atžvilgiu nustatyti centralizuotą sistemą ES lygmeniu. Derybos dėl direktyvos projekto buvo sustabdytos valstybėms narėms 2016 m. birželio 9 d. Tarybos (teisingumo ir vidaus reikalai) posėdyje paprašius Komisijos įvertinti teisės aktų sistemą ir pateikti pasiūlymą dėl centrinės nuteistų TŠP duomenų bazės sukūrimo.

¹ Sukurta 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/315/TVR dėl valstybių narių keitimosi informacija iš nuosprendžių registro organizavimo ir turinio (OL L 93, 2009 4 7, p. 23).

2017 m. birželio 28 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl reglamento siekiant sukurti centrinę duomenų bazę (dok. 10940/17 + ADD 1). Vėliau pirmininkaujanti valstybė narė pateikė peržiūrėtą susijusios direktyvos tekstą (dok. 11568/17 + ADD 1). Reglamentu turėtų būti reglamentuojami visi klausimai, susiję su centrine duomenų baze, o direktyva papildytų galiojantį pamatinį sprendimą bendro pobūdžio klausimais, susijusiais su ECRIS veikimu.

Bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose darbo grupė (COPEN) šiuos pasiūlymus nagrinėjo 2017 m. liepos 9 d., rugsėjo 10–11 d., rugsėjo 25–26 d. ir spalio 9–10 d. posėdžiuose. Be to, kai kurie klausimai buvo nagrinėjami rugsėjo 22 d. Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose koordinavimo komiteto posėdyje. Diskusijos šiuose parengiamuosiuose organuose vyko konstruktyviai ir buvo padaryta didelė pažanga įvairiais klausimais. Nors šiame etape galima laikyti, kad dėl daug straipsnių susitarta siekiant būsimo bendro požiūrio, diskusijos parodė, kad dėl tam tikrų klausimų Tarybai reikėtų pateikti gairių.

Šiame kontekste reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad neseniai keliose valstybėse narėse įvykdyti teroristiniai išpuoliai parodė, jog svarbu keistis informacija, ir būtina, kad visa aktuali informacija būtų prieinama teisėsaugos institucijoms. Informacija apie nuosprendžius yra, be jokios abejonės, būtina informacija siekiant patikrinti (įtariamų) nusikaltėlių praeitį ir galimas sąsajas su teroristine veikla. Todėl itin svarbu užtikrinti, kad ECRIS veiksmingai veiktų, ir pašalinti visus galimus tos sistemos trūkumus.

Tuo remdamasi pirmininkaujanti valstybė narė prašo ministrų pareikšti nuomonę dviem toliau pateiktomis temomis, kurios yra itin svarbios siekiant užtikrinti būsimos centrinės sistemos veiksmingumą.

II. KLAUSIMAI, PATREIKTI TARYBAI DISKUSIJOMS

A klausimas: ES piliečių, turinčių ir kitą pilietybę, įtraukimas

Siūlomame reglamente valstybėms narėms nustatoma pareiga įvesti į centrinę sistemą informaciją apie visus už nusikaltimus nuteistus TŠP. Pagal siūlomą reglamentą TŠP apibrėžtis apimtų ir trečiųjų šalių piliečius, kurie turi ir ES valstybės narės pilietybę.

Sistemos veiksmingumas priklauso nuo to, kiek duomenų bus įvesta. Sistemos ECRIS-TCN sukūrimo tikslas – užpildyti esamos sistemos, kuri šiuo metu apima tik ES piliečius, spragas. Akivaizdu, kad jeigu nuteistų asmenų, kurie turi ir ES valstybės narės pilietybę, ir trečiosios šalies pilietybę, tapatybės duomenys nebus įvedami į centrinę sistemą, tai reikštų, kad tie žmonės gali išvengti pasekmių, susijusių su ankstesniu teistumu, paprasčiausiai vienoje valstybėje narėje pateikdami savo trečiosios šalies pasą, o kitoje valstybėje narėje – savo ES pasą. Šiuo atveju tas asmuo dviejose skirtingose valstybėse narėse turėtų teistumą, tačiau tos valstybės narės apie tai nežinotų.

Panaši problema gali iškilti dėl žmonių, kurie turi dviejų ar daugiau ES valstybių narių pilietybes, nes šiuo atveju taip pat įmanoma, kad apkaltinamąjį nuosprendį priėmusi valstybė narė nežinotų, kad asmuo turi kitos ES valstybės narės pilietybę. Neturint galimybės tai patikrinti centrinėje duomenų bazėje, bus neįmanoma nustatyti, kuri valstybė narė gali turėti informacijos apie šio asmens teistumą. Vis dėlto tais atvejais, kai valstybės narės žino, kad asmuo turi dvigubą ES pilietybę, joms pagal dabar galiojantį Pamatinį sprendimą dėl ECRIS jau nustatyta pareiga informuoti abi valstybes nares, kurių pilietybę tas asmuo turi.

Ar manote, kad toliau nurodytų dviejų kategorijų asmenų tapatybės informacija turėtų būti įtraukta į centrinę sistemą:

- a) nuteistų asmenų, kurie turi dviejų ar daugiau valstybių pilietybes, iš kurių bent viena yra trečiosios šalies pilietybė, informacija ir***
- b) nuteistų asmenų, kurie neturi trečiosios šalies pilietybės, tačiau turi daugiau nei vienos ES valstybės narės pilietybę, informacija?***

B klausimas: Nusikalstamų veikų, dėl kurių privaloma į sistemą ECRIS-TCN įvesti pirštų atspaudų duomenis, kategorijos

Siūlomame reglamente valstybėms narėms nustatyta ir pareiga į sistemą ECRIS-TCN įvesti ne tik nuteistų TŠP raidinius skaitmeninius, bet ir pirštų atspaudų duomenis. Tai grindžiama tuo, kad pirštų atspaudai dažnai yra vienintelis būdas saugiai ir veiksmingai identifikuoti nuteistą TŠP. Tai taip pat susiję su tuo, kad visoje ES cirkuliuoja vis daugiau nepatikimų tapatybės dokumentų, o nusikaltėliai naudojami daugybe netikrų vardų ir pavardžių (*alias*).

2016 m. birželio mėn. Taryba patvirtino būtinybę sukurti centralizuotą sistemą ECRIS, kurioje būtų laikomi tiek raidiniai skaitmeniniai, tiek pirštų atspaudų duomenys (dok. 9798/16). Pirštų atspaudų naudojimas ECRIS-TCN yra absoliučiai būtinas, kad būtų užtikrintas sistemos veikimas. Tačiau valstybės narės pareiškė skirtingų nuomonių dėl pareigos laikyti pirštų atspaudų duomenis centrinėje sistemoje aprėpties. Pirštų atspaudų paėmimo ir laikymo sąlygos ir taisyklės valstybėse narėse gerokai skiriasi.

Ankstesnės diskusijos parodė, kad kelios valstybės narės pageidauja, kad būtų įvedami už bet kokią nusikalstamą veiką nuteistų asmenų pirštų atspaudų duomenys. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad nusikalstamų veikų apibrėžtys valstybėse narėse gerokai skiriasi, šis požiūris galėtų nulemti tai, kad pirštų atspaudai turėtų būti imami ir jų duomenys turėtų būti įvedami į sistemą ir nesunkių nusikaltimų atveju, o tai galėtų būti neproporcinga.

Kelios kitos valstybės narės pageidauja, kad pirštų atspaudų duomenys būtų įvedami į sistemą tik tokiu atveju, jeigu pirštų atspaudų paėmimas yra numatytas jų nacionalinės teisės aktuose. Šito varianto pasekmė galėtų būti ta, kad į centrinę sistemą būtų įvesta palyginti nedaug pirštų atspaudų duomenų arba visai jų neįvesta, o tai labai kliudytų sistemai veiksmingai veikti. Dėl tokio požiūrio galėtų padaugėti į sistemą įvestų netikrų ar netikslių duomenų, ir taip būtų pakenkta bendram centrinės sistemos ECRIS-TCN sukūrimo tikslui.

Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad turi būti surastas kompromisinis sprendimas dėl šių dviejų pageidavimų. Ankstesnės diskusijos parodė, kad viena galimybė būtų susitarti dėl nusikalstamų veikų, dėl kurių būtų privaloma paimiti pirštų atspaudus ir jų duomenis laikyti centrinėje sistemoje, kategorijų sąrašo. Šios kategorijos galėtų būti grindžiamos sunkių nusikalstamų veikų, kaip apibrėžta kituose Sąjungos teisės aktuose (pavyzdžiui, Pagrindų sprendime dėl Europos arešto orderio), sąrašu arba nustatomos pagal paskirtas faktines baudžiamąsias sankcijas. Problema, susijusi su nusikalstamų veikų sąrašu, yra ta, kad į tokius sąrašus vis tiek būtų įtrauktos tiek sunkios, tiek lengvesnės nusikalstamos veikos; šios problemos galima būtų išvengti nustačius pareigą pirštų atspaudus paimiti ir jų duomenis laikyti remiantis faktine sankcija (pavyzdžiui, laisvės atėmimo bausme). Laisvės atėmimo bausmė, jos vykdymą atidėjus arba neatidėjus, reikštų, kad nacionaliniai teismai atitinkamą nusikalstamą veiką įvertino kaip sunkią. Kelios valstybės narės taip pat nurodė, kad būtų neproporcinga įvesti pirštų atspaudų duomenis netyčinių nusikaltimų atvejais.

Atsižvelgdama į tai, pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad turėtų būti susitarta dėl kriterijų siekiant nustatyti nusikalstamas veikas, bent kurių atvejais pirštų atspaudų duomenys, be pirštų atspaudų, kurie imami pagal nacionalinę teisę, turėtų būti įvesti į sistemą ECRIS-TCN.

Pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad būtų tinkama nustatyti, kad pirštų atspaudų duomenys turėtų būti įvesti į sistemą ECRIS-TCN bent tuo atveju, kai atitinkamas asmuo buvo nuteistas laisvės atėmimo bausme už tyčinę nusikalstamą veiką.

Tarybos prašoma patvirtinti šią poziciją.

Be to, Tarybos prašoma nurodyti, ar šiame kontekste „laisvės atėmimo bausmė“ turėtų apimti ir bausmes, kurių vykdymas atidėtas.

III. IŠVADA

Tarybos prašoma apsvarstyti pirmiau nurodytus klausimus, kad būtų suteiktos gairės tolesniam darbui techniniu lygmeniu.